

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра гуманітарної освіти

СИЛАБУС
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»

ЛЬВІВ 2022

Педагогічна практика

Розробник: д-р. пед. наук., професор кафедри гуманітарної освіти Микитюк О.М.

Шифр та назва галузі знань, спеціальності здобувачів ступеня доктора філософії:
192 « Будівництво та цивільна інженерія» - 19 – «Архітектура та будівництво»

Викладач дисципліни: Микитюк О.М., д-р. пед. наук., професор кафедри гуманітарної освіти.

Каб. 402 головного корпусу, e-mail: omykytyuk@yahoo.com

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Перехід педагогічної школи до ступеневої системи освіти передбачає оновлення змісту педагогічної освіти аспірантів, а також розробки змісту, форм і методів педагогічної підготовки аспірантів як фахівців найвищого кваліфікаційного рівня, котрі в майбутньому поновлять склад науковців з різних галузей науки та викладацький корпус вищих навчальних закладів, спеціалізованих середніх навчальних закладів із поглибленим вивченням окремих предметів, гімназій, ліцеїв, коледжів.

Педагогічна практика здійснюється у 5 семестрі навчання здобувачів ступеня доктора філософії. Її освоєння забезпечить отримання аспіратом компетентностей і компетенцій для професійної діяльності викладача ЗВО і професійної школи.

Обсяг практики – 3 кредити (90 год.). Він передбачає 90 год. самостійної роботи. Підсумковий контроль – залік.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою педагогічної практики є підготовка аспірантів до: виконання обов'язків викладача вищого навчального закладу; організації навчально-виховного процесу у ЗВО та професійної освіти.

Педагогічна практика займає важливе місце в системі професійної підготовки як органічна частина навчального процесу. Під час практики аспіранти вчаться самостійно й творчо застосовувати теоретичні знання, через особистий досвід оволодівають уміннями й формують навички педагогічно – виховної роботи. У ході практики створюються умови для синтезування набутих знань. Поряд із застосуванням теоретичних знань під час педагогічної практики аспіранти набувають також вміння, джерелом яких є їх власна діяльність.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є

- навчання організації навчально-виховного процесу у вищій школі, налагоджування взаємодії на засадах суб'єкт-суб'єктного відношення до студентів, застосування сучасних технологій, методів, форм, засобів навчання і виховання; ознайомлення зі змістом та функціями професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи, сутнісними характеристиками його професіограми;
- підготовка до виконання функцій викладача вищої школи під час проходження асистентської практики у ЗВО;

У результаті навчання здобувач ступеня доктора філософії набуде компетентностей:

-інтегральна:

- Здатність розв'язувати комплексні проблеми та продукувати інноваційні наукові ідеї в процесі професійної діяльності, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження, пов'язані зі сферою будівництва та цивільної інженерії, здійснювати науково-педагогічну діяльність.

- загальні компетентності:

- Уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань в сфері будівництва та цивільної інженерії при презентації наукових досліджень як на національному, так і на міжнародному рівні не лише українською, а й іноземною мовою.
- Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, усвідомлювати відповідальність за навчання інших.
- Здатність оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, нести соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.
- Лідерство та здатність як до автономної так і до командної роботи під час реалізації проектів.

- фахові компетентності:

- Спроможність спілкуватись на належному фаховому рівні, обговорюючи проблеми будівництва в діалоговому режимі в різномовному середовищі.
- Здатність до ініціювання інноваційних комплексних наукомістких проектів із забезпеченням їх реалізації.
- Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на основі застосування засад педагогіки та психології і компетентнісного підходу з використанням результатів власних наукових досліджень.

Будуть набуті програмні результати навчання, які передбачають:

- Знання іноземної мови на рівні, достатньому при спілкуванні в іншомовному науковому та професійному середовищі для представлення результатів наукових досліджень.
- Здатність відслідковувати найновіші досягнення в сфері будівництва та цивільної інженерії та знаходити наукові джерела, які мають відношення до наукових інтересів.
- Знання законодавчого та нормативно-правового забезпечення вищої освіти, дидактичних основ викладання у вищій школі. Знання специфіки науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Знання та вміння використовувати інноваційні методи навчання.
- Застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін та враховуючи економічні аспекти під час розв'язання теоретичних та прикладних задач в рамках наукових досліджень, пов'язаних з науково-технічною діяльністю.
- Розробити оригінальний практичний курс для студентів з фахової дисципліни, враховуючи сучасний стан наукових знань, особисті дослідницькі навички та результати індивідуальних досліджень.
- Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.
- Володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень рідною та іноземною мовами, у тому числі у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, захищати результати досліджень перед широкою науковою спільнотою.

- Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики, зокрема враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів, проявляти креативність та наполегливість щодо вирішення поставлених наукових завдань, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст) (для самостійного вивчення)

Навчально-методична робота в системі педагогічної діяльності викладача. Особливості організації навчально-методичної роботи викладача. Значення передового педагогічного досвіду у викладацькій практиці. Організація самоосвітньої діяльності усередині глобального інформаційного простору. Місце методичної роботи в системі діяльності викладача. Форми методичної роботи у закладі вищої освіти. Нормативні документи, які визначають та регулюють викладацьку діяльність. Взаємозалежність між навчальним планом, робочою програмою та підручниками.

Професійна педагогічна діяльність викладача вищої школи. Педагогічна культура викладача вищих професійних закладів освіти. Напрями та функції професійної педагогічної діяльності. Гуманістична природа й творчий характер праці педагога. Професійні та особистісні якості викладача закладів вищої освіти. Функції педагогічної діяльності викладача.

Формування педагогічної майстерності викладача ЗВО.

Сутність педагогічної майстерності викладача вищої школи. Компоненти педагогічної майстерності викладача та шляхи їх формування. Методи дослідження особистості викладача та самодіагностика. Роль акторських здібностей у педагогічній діяльності.

Імідж викладача. Сутнісна характеристика іміджу викладача ЗВО. Шляхи формування зовнішнього образу викладача. Професійне портфоліо викладача. Культура спілкування та культура мовлення викладача. Стилi педагогічного спілкування.

Принципи і прийоми педагогічної техніки. Педагогічна техніка як компонент педагогічної майстерності викладача. Складові педагогічної техніки (зовнішній вигляд викладача, техніка мови, техніка міміки, жестів, пантоміміки, психотехніка). Підготовка майбутніх викладачів до інтерактивної взаємодії в освітньому процесі. Саморозвиток особистості і саморегуляція діяльності педагога. Психотехніка як засіб саморегуляції.

Зміст педагогічної практики включає в себе: навчальну, науково-дослідницьку, виховну, організаційно-методичну діяльність та виконання самостійної роботи.

Звіт здобувача має бути віддзеркалено у щоденнику практики. Педагогічна практика передбачає знайомство аспіранта-практиканта із сферою педагогічної

діяльності та набуття ним практичних навичок з педагогічної майстерності на базі ЗВО.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Формат курсу

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи аспірантів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем.

Розділ 1. Навчальна діяльність аспіранта-практиканта

- планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять;
- проведення різних видів навчальних занять (дистанційна форма, проведення лекцій, семінарських, практичних занять, воркшопів, майстер-класів) за розкладом у закріпленій академічній групі;
- проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять;
- виготовлення роздавального дидактичного матеріалу;
- перевірка письмових робіт студентів;
- проведення консультацій для студентів.

Розділ 2. Методична діяльність аспіранта-практиканта

- ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі (ознайомлення з освітньо- кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять, можливістю проведення занять дистанційно тощо);
- ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації, презентації, дистанційне навчання);
- участь аспірантів у засіданнях кафедр, в роботі семінарів викладачів тощо;
- відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів-практикантів.

Розділ 3. Виховна діяльність аспіранта-практиканта

- ознайомлення з організацією виховної роботи в університеті;
- ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи в університеті, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі;
- ознайомлення з особливостями виконання обов'язків куратора академічної групи;
- відвідання та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти.

Завдання для самостійної роботи здобувачів

1. Підготовка доповіді на тему: «Теоретичні та методичні засади педагогічної інноватики».
2. Підготовка плану-конспекту лекції або семінарського чи лабораторного заняття з обраної теми.
3. Розробка мультимедійної презентації з обраної теми.

Звіт

У кінці практики аспіранти подають такі звітні документи:

1. Письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики.
2. Характеристика з місця практики, завірена підписом керівника практики від бази практики та печаткою вищого навчального закладу.
3. Усі виконані завдання самостійної роботи.

Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль з проходження педагогічної практики (самостійної роботи) сумарно складає 60 балів (ПК). Шкала оцінювання для самостійної роботи здобувачів наступна:

1. Підготовка доповіді на тему «Теоретичні та методичні засади педагогічної інноватики» – (максимальна кількість – 20 балів).
2. Підготовка плану-конспекту або лекції, чи практичного, семінарського, лабораторного заняття з обраної теми – (максимальна кількість – 30 балів).
3. Розробка мультимедійної презентації як додаток до плану-конспекту – (максимальна кількість – 10 балів).

Євристична підсумкова бесіда щодо володіння сумою практичних знань, умінь та навичок і набутих компетентностей проходить у формі невимушеної, дружньої розмови паралельно з здачею звітних документів (щоденник практики і письмовий звіт здобувача) і сумарно оцінюється до 40 балів.

До євристичної підсумкової бесіди допускаються здобувачі освіти, які виконали всі види самостійної роботи, які перелічені вище, що передбачені, та при завершенні педагогічної практики набрали кількість балів, не меншу за мінімальну кількість. Мінімальна кількість балів – 50 балів.

Отже, максимальна кількість балів за підсумкову євристичну бесіду і оформлені щоденник практики і письмовий звіт становить 40 балів. Сумарно загальний максимальний рейтинг оцінювання здобувача не перевищує 100 балів за педагогічну практику.

Заохочувальні (додаткові) бали: виконання індивідуального наукового завдання, участь в конкурсах, студентських наукових конференціях – до 10 балів.

Рекомендована література

Основна:

1. Класифікатор професій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com/res/spravochniki/klassifikprofessiy.aspx>.
 2. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
 3. Про вищу освіту Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
 4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
 5. Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах. Лист Міністерства освіти і науки України від 26.02.2010 № 1/9-119 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/6810/.
 6. Caena F. Literature review Teachers' core competences: requirements and development // F. Caena [Electronic resource]. – Access mode : https://ec.europa.eu/assets/eac/education/experts-groups/2011-2013/teacher/teacher-competences_en.pdf.
 7. ESG [Electronic resource]. – Access mode : http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
 8. Identifying Transferable Skills and Competences to Enhance Early Career Researchers Employability and Competitiveness [Electronic resource]. – Access mode : <http://eurodoc.net/skills-report-2018.pdf>.
- Додаткова
9. Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
 10. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
 11. Tuning Educational Structures in Europe [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.